

V Bruselu dne 18.12.2025
COM(2025) 798 final

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

Aktualizované pokyny k analýze vyváženosti rybolovné kapacity a rybolovných práv pro skupiny loďstva v nejvzdálenějších regionech, které tvoří plavidla o délce menší než 12 metrů, podle článku 22 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 o společné rybářské politice

1. Úvod

Evropská unie má devět nejvzdálenějších regionů, které se nacházejí daleko od evropského kontinentu v Atlantském a Indickém oceánu, Karibském moři a Latinské Americe: Francouzská Guyana, Guadeloupe, Martinik, Mayotte, Réunion a Svatý Martin (Francie); Azory a Madeira (Portugalsko); Kanárské ostrovy (Španělsko).

Článek 349 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) uznává „strukturální sociální a hospodářskou situaci“ těchto nejvzdálenějších regionů, „která je prohlubována jejich odlehlostí, ostrovní povahou, malou rozlohou, složitým povrchem a podnebím a hospodářskou závislostí na malém množství produktů, přičemž neměnnost a spolupůsobení těchto faktorů vážným způsobem ohrožuje jejich rozvoj“. Stanoví, že Unie přijímá v rámci právních předpisů a svých politik konkrétní opatření k usnadnění řešení těchto výzev, mimo jiné v oblasti „politiky rybolovu“.

V roce 2022 přijala Komise sdělení pro nejvzdálenější regiony Unie ⁽¹⁾, v němž pro tyto regiony stanovila novou strategii, která znovu zdůrazňuje odhodlání Komise zohlednit jejich specifické rysy v návrzích právních předpisů a politik Unie, a to i v oblasti společné rybářské politiky (SRP).

Ve srovnání s rybářským loďstvem Unie jako celkem je počet plavidel v rybářském loďstvu nejvzdálenějších regionů malý a loďstvo má převážně tradiční a rodinný charakter a tedy různorodé rybolovné strategie, je energeticky náročné a působí v obzvláště náročných oceánských a meteorologických podmínkách, což silně ovlivňuje typické využití plavidel. Tato loďstva sestávají převážně z plavidel o délce menší než 12 metrů s nízkým výkonem motoru, omezeným dojezdem a vyššími provozními náklady, což je dáno odlehlostí a závislostí na dovozu paliva a vybavení. Kromě toho mají omezenější přístup k soukromému financování a omezenou infrastrukturu, což ovlivňuje celkovou ziskovost tohoto rybolovu, a rybáři jsou proto nuceni provozovat více činností, aby kompenzovali nedostatek příjmů, což ovlivňuje míru využívání plavidel. Působí v úzkých pobřežních šelfech, často vedle migrujících druhů nebo sousedních loďstev, a v socioekonomicky zranitelném prostředí, kde rybolov má hlavní roli pro místní zaměstnanost, potravinové zabezpečení a stabilitu komunity. Kromě toho jsou rybí populace lovené v nejvzdálenějších regionech rozmanitější a skládají se z více druhů než populace, na které se zaměřuje rybářské loďstvo ve zbytku Unie.

Vzhledem k těmto zvláštním strukturálním a ekologickým rysům mohou konvenční metodiky EU pro posuzování populací, které byly navrženy především pro rybolov zaměřený na jeden druh a s velkým množstvím údajů, jakož i metodiky pro posuzování využití plavidel, které byly navrženy pro rybolov méně vystavený extrémním povětrnostním událostem a natolik ziskový a financovaný, že rybáři se mohou spoléhat pouze na svou rybolovnou činnost, vyžadovat úpravu, aby náležitě odrážely realitu nejvzdálenějších regionů. Při úpravách metodiky je rovněž třeba zohlednit skutečnost, že situaci v mnoha případech ztěžuje povaha rybářských plavidel, která patří k nejstarším a nejmenším v Unii a která jsou hůře vybavena k diverzifikaci cílových rybích populací, k širšímu a rovnoměrnějšímu rozmístění v rybolovných oblastech, které

⁽¹⁾ COM(2022) 198 final.

zabraňuje nadměrné koncentraci rybolovných činností v blízkosti pobřeží, jakož i ke sběru a předávání údajů o jejich rybolovných činnostech.

Údaje o těchto druzích rybolovu jsou poměrně omezené a posuzování populací se provádí méně, což členským státům ztěžuje možnost podávat zprávy o vyváženosti mezi kapacitou loďstva a rybolovnými právy v souladu s pokyny k analýze vyváženosti rybolovné kapacity a rybolovných práv přijatými Komisí podle čl. 22 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 o společné rybářské politice ⁽²⁾ (dále jen „COM(2014) 545 final“). Aby bylo možné lépe pokrýt různorodou povahu rybolovných činností loďstev nejvzdálenějších regionů, je možné, že navíc bude nutné zvýšit počet dílčích skupin loďstva nad rámec toho, co je stanoveno v rámci pro shromažďování údajů ⁽³⁾.

Toto sdělení zohledňuje výše uvedené faktory, které se výrazně liší od faktorů ve zbytku Unie, a v souladu s prioritami stanovenými ve sdělení o nejvzdálenějších regionech z roku 2022 ⁽⁴⁾ stanoví zvláštní pokyny pro posuzování vyváženosti skupin loďstva pro plavidla o délce menší než 12 metrů v nejvzdálenějších regionech. Přizpůsobuje některé prvky sdělení COM(2014) 545 final strukturální sociální a hospodářské situaci a přitěžujícím faktorům nejvzdálenějších regionů v souladu s článkem 349 SFEU a nahrazuje sdělení COM(2024) 223 final za podmínek stanovených v oddíle 3 tohoto sdělení.

S ohledem na uplynutí platnosti sdělení COM(2024) 223 final a v návaznosti na závazek stanovený v Evropském paktu pro oceány ⁽⁵⁾ vyzvala Komise členské státy s loďstvy v nejvzdálenějších regionech, aby předložily vědecké důkazy pro změnu pokynů, a konzultovala svůj vědecký orgán, Vědeckotechnický a hospodářský výbor pro rybářství (VTHVR) ⁽⁶⁾.

Toto sdělení stanoví alternativní metody (k metodám stanoveným ve sdělení COM(2014) 545 final), které mohou dotčené členské státy použít pro přípravu určitých ukazatelů pro skupiny loďstva v nejvzdálenějších regionech, které tvoří plavidla o délce menší než 12 metrů. Tyto alternativní metody vycházejí ze sdělení COM(2014) 545 final a COM(2024) 223 final a zohledňují 1) dodatečnou vědeckou analýzu a doporučení VTHVR v souvislosti s výročními zprávami členských států o loďstvu a 2) informace specifické pro nejvzdálenější regiony poskytnuté dotčenými členskými státy ⁽⁷⁾.

V každém případě, a to i při uplatňování pokynů stanovených tímto sdělením, by členské státy měly předložit všechny nezbytné údaje a vysvětlení, aby odůvodnily svá rozhodnutí a v případě potřeby umožnily další analýzu a kontrolu ze strany VTHVR.

2. ALTERNATIVNÍ METODY PRO SKUPINY LOĎSTVA V NEJVZDÁLENĚJŠÍCH REGIONECH, KTERÉ TVOŘÍ PLAVIDLA O DÉLCE MENŠÍ NEŽ 12 METRŮ

Sdělení COM(2014) 545 final se zásadně vztahuje na všechny skupiny plavidel.

⁽²⁾ COM(2014) 545 final.

⁽³⁾ Nařízení Rady (ES) č. 199/2008 ze dne 25. února 2008 o vytvoření rámce Společenství pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku (Úř. věst. L 60, 5.3.2008).

⁽⁴⁾ COM(2022) 198 final.

⁽⁵⁾ COM(2025) 281 final.

⁽⁶⁾ VTHVR 25-18 a VTHVR PLEN 25-02

⁽⁷⁾ Zejména VTHVR PLEN 25-02

Pokyny v tomto sdělení zavádějí alternativní metody pro skupiny loďstva v nejvzdálenějších regionech, které tvoří plavidla o délce menší než 12 metrů, a lze je použít pro přípravu parametrů údajů, biologických ukazatelů, ukazatelů využívání plavidel a dalších ukazatelů, jak je uvedeno níže.

Členské státy smějí vypracovat zprávu o loďstvu na základě kterékoli z alternativních metod stanovených v tomto sdělení pro dotčené skupiny loďstva, pouze pokud zdůvodní, že je to nutné s ohledem na specifickou situaci dotčené skupiny loďstva a na zvláštní omezení této části loďstva vzhledem k její poloze v nejvzdálenějším regionu. Vysvětlení by měla být uvedena v příloze zprávy o loďstvu.

Podle sdělení COM(2014) 545 final, pokud ukazatele naznačují nevyváženost u jedné z dotčených skupin loďstva, ale členský stát se domnívá, že daná skupina loďstva je přesto vyvážená se zdroji (nebo naopak), očekává se, že členský stát poskytne podpůrnou analýzu, která umožní Komisi a výboru VTHVR plně pochopit a zohlednit důvody, které stojí za jeho postojem při vyvozování závěrů o vyváženosti. To by mělo platit jak v případě, že jsou ukazatele vypracovány v souladu s metodami stanovenými ve sdělení COM(2014) 545 final, tak v případě, že jsou vypracovány pomocí alternativních metod stanovených v tomto sdělení.

2.1. Parametry údajů a vytvoření skupin loďstva

Aby se umožnily standardizované analýzy, usnadnilo se srovnávání a zabránilo se zdvojení práce v souladu s COM(2014) 545 final, měly by být parametry údajů vypočítány podle údajů shromážděných v rámci rámce pro shromažďování údajů.

V souladu s doporučením výboru VTHVR lze u plavidel o délce menší než 12 metrů v nejvzdálenějších regionech na nejvhodnější úrovni vytvořit dílčí skupiny, a dále tak členit výpočet ukazatele⁽⁸⁾. Vytvoření dílčích skupin v zásadě pomůže zajistit, aby hodnoty ukazatelů pro dílčí skupiny byly reprezentativnější než při souhrnnějším vytvoření skupin. V případě, že se vytvoří dílčí skupiny, smí se jednat o doplnění k rámci pro shromažďování údajů, nikoli o nahrazení. Kromě toho by měly být všechny podpůrné údaje pro výpočty ve zprávě o loďstvu rovněž uvedeny v příloze zprávy o loďstvu, a to v členění podle stejných jednotných dílčích skupin.

2.2. Biologické ukazatele

V souladu se sdělením COM(2014) 545 final by měly být oba biologické ukazatele (ukazatel udržitelného odlovu a ukazatel ohrožených populací) pro prokázání vyváženosti skupiny loďstva vyvážené.

2.2.1. Ukazatel udržitelného odlovu

U skupin loďstva v nejvzdálenějších regionech, které tvoří plavidla o délce menší než 12 metrů, lze výpočet ukazatele udržitelného odlovu (sustainable harvest indicator, „SHI“) vysvětlený v oddíle 10.1 sdělení COM(2014) 545 final zjednodušit jedním z těchto způsobů:

- hodnoty F a F_{msy} lze (v pořadí podle priority) odvodit z: a) vnitrostátních posouzení, která byla podrobena vzájemnému posouzení, pokud jsou vzájemná posouzení buď

⁽⁸⁾ Členské státy by měly optimálně využívat sloupce ČINNOST, LOVNÉ ZAŘÍZENÍ nebo RYBOLOV ve formuláři výzvy k předkládání hospodářských údajů.

veřejně přístupná, nebo jsou uvedena v příloze zprávy o loďstvu; b) vnitrostátních posouzení, která (dosud) nebyla podrobena vzájemnému posouzení, pokud jsou vnitrostátní posouzení uvedena jako příloha ke zprávě o loďstvu pro účely vzájemného posouzení. Posouzení populací by mělo vycházet z nejnovějších dostupných údajů, které zohledňují současný stav rybích populací. Vzhledem k tomu, že údaje za rok o každé populaci nejsou vždy k dispozici, měly by členské státy zajistit, aby zahrnutá posouzení populací vycházela z nejnovějších dostupných údajů a nebyla starší než tři roky před referenčním rokem. Přesná časová osa se však může lišit v závislosti na životním cyklu populací, což znamená, že pro některé druhy s delším životním cyklem mohou být relevantní i o něco starší posouzení stará až pět let; ukazatel SHI lze uvést společně se skutečným procentem pokrytí a počtem populací použitých k výpočtu hodnoty,

- lze použít odhady F a Fmsy pro jeden nebo více cílových druhů reprezentativních pro rybolov; v této souvislosti mohou být rovněž předložena a použita posouzení založená na produktivitě skupin druhů.

Bez ohledu na zjednodušení, které členský stát uplatní, musí být všechny nezbytné údaje uvedeny v příloze zprávy o loďstvu, aby byla zajištěna plná transparentnost a aby se výboru VTHVR umožnilo provedení další kontroly.

2.2.2. Ukazatel ohrožených populací

V souladu se sdělením COM(2014) 545 final se členské státy žádají, aby započítaly počet populací, které jsou v současné době posuzovány jako populace vystavené vysokému biologickému riziku, jež dotčená skupina loďstva „využívá“. Sdělení COM(2014) 545 final rovněž upřesňuje, že v této souvislosti se „využíváním“ rozumí, že vysoce ohrožená/ohrožené populace představuje/představují více než 10 % úlovků daného loďstva, nebo že na dané loďstvo připadá více než 10 % úlovků této populace.

Na základě doporučení výboru VTHVR a s přihlédnutím ke zvláštní situaci skupin loďstva sestávajících z plavidel o délce menší než 12 metrů v nejvzdálenějších regionech umožnilo sdělení COM(2024) 223 final členským státům dočasně používat alternativní prahovou hodnotu k určení toho, zda jsou vysoce ohrožené populace „využívány“ dotčnými skupinami loďstva⁽⁹⁾. Po skončení platnosti sdělení COM(2024) 223 final by měla být tato alternativní prahová hodnota upravena tak, aby lépe zohledňovala specifické rysy těchto skupin loďstva popsané v oddíle 1 tohoto dokumentu a zachycovala jejich dopad na dotčené populace.

Členské státy mohou tedy u skupin loďstva v nejvzdálenějších regionech, které tvoří plavidla o délce menší než 12 metrů, usoudit, že vysoce ohrožená populace je „využívána“ skupinou loďstva, pokud tato populace představuje více než 20 % úlovků dotčené skupiny loďstva a pokud dotčená skupina loďstva loví více než 10 % úlovků této populace. Členské státy by měly předložit podrobné údaje a vysvětlení použitých výpočtů, jakož i vědecké důvody pro použití této alternativní prahové hodnoty v příloze zprávy o loďstvu pro účely další kontroly ze strany VTHVR.

U populací sdílených se třetími zeměmi, zejména u populací řízených regionálními organizacemi pro řízení rybolovu, použijí členské státy a výbor VTHVR pro výpočet ukazatele ohrožené populace mezinárodní údaje o úlovcích, jsou-li k dispozici. V případě sdílených

⁽⁹⁾ VTHVR PLEIN 24-01

populací, u nichž takové mezinárodní údaje nejsou k dispozici, se pro výpočet ohrožené populace použijí úlovky EU doplněné o veškeré relevantní informace a údaje. Populace, u nichž stav podle příslušné regionální organizace pro řízení rybolovu neodpovídá nadměrnému rybolovu nebo není předmětem nadměrného rybolovu, nebudou klasifikovány jako „ohrožené populace“.

2.3. Ukazatel využívání plavidel

V souladu s COM(2014) 545 final je ukazatel využívání plavidel u každé jednotlivé skupiny loďstva dán průměrným podílem míry skutečné intenzity a maximální intenzity, jež je u daného loďstva možná.

Vzhledem k jedinečným charakteristikám loďstev nejvzdálenějších regionů, včetně proměnlivosti úrovně jejich rybolovné činnosti, by členské státy měly mít i nadále možnost vypočítat alternativní verzi tohoto ukazatele, včetně – je-li to řádně odůvodněno – verze upravené na úrovni skupiny, která je založena na teoretické, nikoli skutečné maximální úrovni činnosti a je zohledněna v posouzení vyváženosti. Tuto hodnotu by měl každý členský stát určit na základě odborného posudku a dostupných informací s přihlédnutím k přírodním, technickým a sociálním podmínkám, které jsou relevantní pro konkrétní situaci loďstva v nejvzdálenějších regionech. Tato možnost se členským státům poskytuje, protože zjištěný maximální počet dní na moři v rámci skupiny loďstva za každý referenční rok mohou omezovat vnější faktory, takže toto číslo nemusí odrážet skutečnou technickou kapacitu tohoto loďstva. Vnější faktory mohou být hospodářské, environmentální a sociální, jak je definováno v oddíle 12.2 sdělení COM(2014) 545 final. Jak je uvedeno v oddíle 1, skupiny loďstva v nejvzdálenějších regionech, které tvoří plavidla o délce menší než 12 metrů, jsou těmito vnějšími faktory vystaveny obzvláště často.

Pokud mohou členské státy odůvodnit použití této verze ukazatele, jak je stanoveno v oddíle 12.2 sdělení COM(2014) 545 final, mohou zvolit ukazatel VUR_{nn} . Důvody pro volbu ukazatele nn by měly být uvedeny spolu se všemi údaji požadovanými pro výpočty v příloze zprávy o loďstvu. Aby bylo možné identifikovat trendy VUR , doporučuje se členským státům, které používají verzi technického ukazatele VUR_{nn} , aby udržovaly stejnou prahovou hodnotu více let, což pomůže snížit vliv extrémních hodnot. V každém případě musí členské státy při stanovení nebo úpravě prahové hodnoty nn své rozhodnutí jasně odůvodnit.

Aby se vyřešily problémy s nepřesností vyplývající z příliš malého referenčního vzorku, vychází posouzení vyváženosti skupin loďstva sestávajících z méně než deseti plavidel z verze ukazatele, která poskytuje nejvyšší hodnotu, přičemž se zohlední minimální referenční hodnota 0,7 stanovená v oddíle 12.3 sdělení COM(2014) 545 final.

2.4. Dodatečné ukazatele

U skupin loďstva v nejvzdálenějších regionech, které tvoří plavidla o délce menší než 12 metrů, mohou být jako doplňkové biologické ukazatele uvedeny ukazatel počtu nadměrně lovených populací (number of overexploited stocks, NOS) a ukazatel ekonomické závislosti (economic dependency indicator, EDI) a vypočítány podle doporučení VTHVR ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁾ Výpočet těchto ukazatelů naleznete ve zprávách VTHVR: VTHVR-PLen-24-01 a VTHVR-15-02 s. 76–78, přičemž $n = 10 \%$.

Lze rovněž uvést sociální ukazatele, které mohou pomoci ilustrovat širší socioekonomické podmínky, v nichž loďstvo působí. Členské státy tak mají příležitost poskytnout další informace o situaci v dotčených skupinách loďstva, které tvoří nejmenší a potenciálně nejzranitelnější plavidla, rybáři a podniky.

Tyto dodatečné ukazatele se nepovažují za alternativní ukazatele a nejsou součástí výpočtu vyváženosti loďstva.

3. ZÁVĚREČNÉ ÚVAHY

Tyto pokyny se použijí pro přípravu a posouzení vnitrostátních zpráv, které mají členské státy předložit do května 2026 v souladu s čl. 22 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1380/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné rybářské politice, o změně nařízení Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutí Rady 2004/585/ES. Vztahují se však také na posouzení vnitrostátních zpráv předložených členskými státy do května 2025, pokud tyto zprávy již obsahují posouzení nebo informace, které umožňují příznivější posouzení vyváženosti příslušné skupiny loďstva než podle sdělení COM(2014) 545 ve znění sdělení COM(2024) 223 final. Na řešení otázek specifických pro nejvzdálenější regiony bude Komise i nadále spolupracovat s výborem VTHVR, zejména s odbornou pracovní skupinou výboru VTHVR pro nejvzdálenější regiony.